

سرفصل درس «مدیریت و برنامه ریزی امور فرهنگی و تربیتی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

منظور از مدیریت، مدیریت در عرصه فرهنگ است، به عبارت دیگر، منظور علم و هنر به کارگیری منابع و نیروها از طریق برنامه‌ریزی، سازماندهی، بسیج منابع، هدایت و کنترل آن برای دستیابی به اهداف تعیین شده در عرصه فرهنگ (عقاید، باورها، ارزش‌ها و هنجارهای مشترک در جامعه و نیز فعالیت‌ها و محصولات هنری) می‌باشد. برنامه ریزی فرهنگی عبارت است از «تلاشی آگاهانه برای تغییر نگرش‌ها، اعتقادات، آداب و رسوم، ارزش‌ها و هنجارهای نسبتاً پایدار و بادوام جامع، مطابق خواست و الگوی ذهنی برنامه ریز». اما اگر فرهنگ را در معنای محدود به کار ببریم، تعریف برنامه ریزی فرهنگی متفاوت و محدود خواهد بود. در این معنا: برنامه‌ریزی فرهنگی عبارت است از: «تلاش آگاهانه و سنجیده برای تغییر فعالیت‌ها و محصولات فکری و هنری در راستای دستیابی به اهداف مطلوب و مورد خواست برنامه ریز یا برنامه‌ریزان». به عبارت دیگر، در این معنا برنامه ریزی عبارت است از: «تخصیص منابع، توزیع یارانه‌ها و امکانات عمومی برای مجموعه‌ای از فعالیت‌های هنری تشویق و طراحی شده (تماشاخانه‌ها، گالری‌ها، موزه‌ها، تالارهای کنسرت، مراکز هنری و رسانه‌ای، نمایش فیلم و غیره) و حمایت از هنرمندان و کارکنان فرهنگی». در این درس مریبان پرورشی می‌توانند با آگاهی از محتوای درسی مدیریت و برنامه ریزی امور فرهنگی و فوق برنامه، کلیه فعالیت‌های فرهنگی، پرورشی و فوق برنامه را در مدرسه مدیریت کنند و با برنامه ریزی صحیح و علمی بتوانند خدمات پرورشی را به صورت بهتر، در محیط آموزشی و پرورشی محل خدمت خود طراحی و به دانش آموزان ارائه نمایند.

نام درس: مدیریت و برنامه ریزی امور فرهنگی و تربیتی	مشخصات درس
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود: با آشنایی با فرهنگ و مفاهیم آن و همچنین کارکردهای آن در جامعه و مدرسه، دانشجویان می‌توانند شیوه‌های تأثیرپذیری و فرهنگ‌پذیری دانش آموزان را شناسایی کنند و آنها را در مراحل جامعه‌پذیری و نحوه شکل‌دهی به رفتارهای اجتماعی در محیط‌های آموزشی و پرورشی محل خدمت و زندگی خود قرار دهند. در این دوره دانشجویان با مدیریت، اهداف و وظایف آن به ویژه برنامه ریزی و فرایندهای تصمیم‌گیری آشنا خواهند شد. در ادامه با توجه به ضرورت برنامه ریزی در امور فرهنگی با رویکردها و مراحل برنامه ریزی فرهنگی آشنا و قادر خواهند بود نسبت به امور فرهنگی سازمان مورد نظر و به خصوص در مدارس با دیدی متفاوت به منظور تأثیر گذاری برای ارتقای آگاهی و تغییر رفتار دانش آموزان برنامه ریزی نمایند.	نوع درس: نظری
	تعداد واحد: ۲
	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
	شایستگی کلیدی:
	موضوعی
	پیش‌نیاز: -
	استاد متخصص برای تدریس: امور تربیتی

۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول : برنامه ریزی و طرح ریزی فرهنگی در آموزش و پرورش

- تعریف و ماهیت برنامه ریزی
- ویژگی های برنامه ریزی و طرح ریزی در محیط های آموزشی و پرورشی
- ضرورت و اهمیت برنامه ریزی و طرح ریزی فرهنگی و فوق برنامه
- پیشینه برنامه ریزی و طرح ریزی فرهنگی و فوق برنامه در آموزش و پرورش
- انواع برنامه ریزی و طرح ریزی فرهنگی و فوق برنامه در مدرسه
- مراحل برنامه ریزی و طرح ریزی فرهنگی و فوق برنامه در مدرسه
- مدل های برنامه ریزی و طرح ریزی فرهنگی و فوق برنامه در مدرسه
- عوامل مؤثر در برنامه ریزی و طرح ریزی فرهنگی و فوق برنامه اثربخش
- محدودیت های برنامه ریزی و طرح ریزی فرهنگی و فوق برنامه

فعالتهای یادگیری :

۱. مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسشهای مطرح شده
۲. مطالعه منابع معرفی شده در زمینه برنامه ریزی

فعالیت عملکردی :

۱. تهیه یک برنامه عملیاتی فرهنگی بر اساس مراحل عنوان شده در کلاس

فصل دوم : فعالیت و عمل فرهنگی در مدرسه

- مفهوم و ماهیت فعالیت و عمل فرهنگی
- ضرورت و اهمیت فعالیت و عمل فرهنگی
- طبقه بندی فعالیت ها و عملیات های فرهنگی و فوق برنامه (مسابقات فرهنگی و هنری، روزنامه دیواری، نماز - نمازخانه، کتاب و کتابخانه، اردو ها و بازدیدها، نمایشگاهها و غیره)
- شرایط و اصول اجرای فعالیت های فرهنگی و فوق برنامه در مدرسه
- فرایند اجرای فعالیت و عملیات فرهنگی و فوق برنامه در مدرسه
- پژوهش فرهنگی در آموزش و پرورش
- روش اجرای چند فعالیت فرهنگی و فوق برنامه در مدرسه

فعالتهای یادگیری :

۱. مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسشهای مطرح شده

۲. مطالعه منابع معرفی شده در زمینه سازماندهی

فعالیت عملکردی :

۱. طراحی یک فعالیت فرهنگی بر اساس فرایند عنوان شده در کلاس

فصل سوم: فعالیت ها و مشارکت های گروهی و رشد استعداد های دانش آموزان

- فعالیت ها و مشارکت های گروهی و تقویت روحیه تعاون و همکاری
- فعالیت ها و مشارکت های گروهی و مسئولیت پذیری
- تاثیر فعالیت ها و مشارکت های گروهی در رشد اجتماعی و ارتباطی
- فعالیت های گروهی و دوری از فردگرایی و استبداد
- تاثیر فعالیت ها و مشارکت های گروهی در استفاده از نیروهای شناختی، هیجانی و حرکتی
- فعالیت و مشارکت های گروهی و رشد خلاقیت
- فعالیت های یادگیری
- ۱- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده
- ۲- مطالعه متون و منابع معرفی شده در زمینه فعالیت ها و مشارکت های گروهی
- ۳- مهارت آموزان نحوه مشارکت و فعالیت گروهی را در کلاس درس با یکدیگر و با تشکیل گروه های ۲ تا ۴ نفره تمرین کنند.
- فعالیت عملکردی
- مهارت آموزان انواع گروه هایی که ممکن است در مدرسه تشکیل شوند را با مطالعه و مشاهده حضوری در مدرسه شناسایی و ماهیت، ویژگی های و نحوه طراحی فعالیت های مخصوص آنها را در کلاس ارائه کنند.

فصل چهارم : کنترل و ارزشیابی مدیریت فرهنگی در آموزش و پرورش

- ماهیت و جایگاه کنترل و ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- فراگرد کنترل و ارزش یابی در مدیریت فرهنگی
- مدل های ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- انواع ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- معیارهای ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- الزامات کنترل و ارزشیابی در مدیریت فرهنگی
- مشکلات و محدودیت های ارزشیابی فرهنگی
- شاخص های ارزشیابی و کنترل در مدیریت فرهنگی

فعالیت‌های یادگیری :

۱. مشارکت در بحث‌های کلاسی و پاسخ به پرسشهای مطرح شده

۲. مطالعه منابع معرفی شده در زمینه

کنترل و ارزشیابی پروژه

فعالیت عملکردی :

۱. تهیه شاخص‌های ارزشیابی فعالیت فرهنگی تهیه شده در مرحله قبل

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه‌ارایه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ‌های مطرح شده است. انجام فعالیت‌های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و بکارگیری آموخته‌ها در موقعیت‌های واقعی آموزشی و انجام راهنمایی و خدمات پرورشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت‌ها می‌باشد. برای یادگیری غیر مستقیم دانشجویان باید با مطالعه فردی و درک شناختی از موقعیت‌های گوناگون زندگی واقعی، به این هدف نایل گردند.

۴- منابع آموزشی

منابع اصلی : منبع بهتر با رویکرد آموزش و پرورش باید تالیف شود

- نائینی، علی محمد. (۱۳۸۹). درآمدی بر مدیریت فرهنگی، چاپ اول. تهران: نشر ساقی
- صالحی امیری، سید رضا و عظیمی دولت آبادی، امیر. (۱۳۸۷). مبانی سیاست گذاری و برنامه ریزی فرهنگی، چاپ اول. تهران: پژوهشکده تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام

منابع فرعی :

- پهلوان، چنگیز. (۱۳۷۸). فرهنگ شناسی. تهران: نشر قطره
- آیت اللهی، علی رضا. (۱۳۸۰). اصول برنامه ریزی. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی
- موسوی شاهرودی. (۱۳۸۵). برنامه ریزی. تهران: نشر مؤلف

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی : آزمون (باز پاسخ، بسته پاسخ، چند گزینه ای و یا ترکیبی) مباحث نظری پایان ترم به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرایند : نظم و عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش بینی شده کلاسی ۲ نمره

ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۸ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است .

